

Minister Finansów i Gospodarki

Znak pisma: DPG-V.054.3.2026
Warszawa, 02 kwietnia 2026 r.

Pan Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Dotyczy: interpelacji nr 15987 w sprawie udziału mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw w zamówieniach publicznych

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 15987 Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Pana Wiesława Krajewskiego w sprawie udziału mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw w zamówieniach publicznych, przedstawiam odpowiedzi na pytania zawarte w interpelacji.

Ad 1.

Na ten moment określenie łącznej wartości udzielonych zamówień w tym okresie nie jest możliwe. Nie zostało bowiem jeszcze opublikowane Sprawozdanie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych za rok 2025 r. Warto nadmienić, że do 2 marca br. zbierane były dane sprawozdawcze od podmiotów udzielających zamówień. Sprawozdanie za poprzedni rok zwykle publikowane jest pod koniec drugiego kwartału.

Dodatkowo Urząd Zamówień Publicznych realizuje z Głównym Urzędem Statystycznym analizę dotyczącą udziału MŚP w zamówieniach publicznych ogółem – dla zamówień powyżej progu krajowego i powyżej progu unijnego. Zakończenie prac zaplanowane jest na czerwiec 2026 roku. Poniższe dane dotyczą tylko zamówień publicznych powyżej progu krajowego wynikającego z ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (dalej jako: „ustawa Pzp”), opracowane zostały na podstawie ogłoszeń opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych¹.

Rok	Wartość [w mld zł]
2022	274,8
2023	279,8
2024	330,4
2025	349,3
Razem	1 234,3

Zgodnie z dostępnymi danymi łączną wartość zamówień publicznych udzielonych w latach 2022-2024 z zastosowaniem ustawy Pzp można określić na ok. 885 mld zł.

¹ Dane za 2025 rok nie są poddane procesowi finalnej weryfikacji, dlatego podejmowanie na ich podstawie decyzji może być obarczone błędem.

Ad 2.

W latach 2022-2025 odsetek zamówień publicznych udzielonych przedsiębiorstwom z sektora MŚP wynosił 68,04%.

Ad 3.

W latach 2022-2025 do mikroprzedsiębiorstw trafiło 7,05% wartości zamówień.

Ad 4.

W latach 2022-2025 podzielonych na części zostało 154 458 z 604 798 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego.

Ad 5.

Przyjmując za kryterium kody CPV (Wspólny Słownik Zamówień), funkcjonujące jako ujednoczony system klasyfikacji produktów, usług i robót budowlanych, stosowany w Unii Europejskiej do opisywania przedmiotów zamówień publicznych, pod względem największej liczby złożonych ofert, największą koncentracją charakteryzują się następujące branże wykonawców:

CPV	Opis
33100000-1	Urządzenia medyczne
45000000-7	Roboty budowlane
72000000-5	Usługi informatyczne: konsultacyjne, opracowywania oprogramowania, internetowe i wsparcia
09135100-5	Olej opałowy
15800000-6	Różne produkty spożywcze
90700000-4	Usługi środowiska naturalnego
33140000-3	Materiały medyczne
45233140-2	Roboty drogowe
45233120-6	Roboty w zakresie budowy dróg
79710000-4	Usługi ochroniarskie

Ad 6.

Udział przedsiębiorców z sektora MŚP w rynku zamówień publicznych jest zagadnieniem systemowo istotnym. Obowiązujące przepisy ustawy Pzp, przewidują szereg mechanizmów i rozwiązań, które służą wsparciu przedsiębiorców MŚP w ubieganiu się o uzyskanie zamówienia publicznego.

W trakcie prac nad nową Polityką Zakupową Państwa na lata 2026-2029 Ministerstwo zidentyfikowało przede wszystkim następujące bariery dla MŚP:

- konkurencja z sektorem zamówień prywatnych – MŚP preferują klientów prywatnych ze względu na mniejszy wysiłek związany z pozyskaniem zamówienia, mniejszy formalizm oraz na ogół większą marżowość,
- skomplikowane procedury i wysokie obciążenia administracyjne, które są szczególnie trudne dla MŚP, często nieposiadających wyspecjalizowanych działów prawnych czy przetargowych,
- nieuczciwa konkurencja – wymaganie od wykonawców przestrzegania pewnych standardów (np. zatrudnienie na umowie o pracę), których brak jest na rynku prywatnym,
- brak wiedzy przedsiębiorców na temat rynku zamówień publicznych, w tym brak kompetencji w zakresie przygotowania ofert i udziału w postępowaniach,
- wysokie wymagania finansowe względem przedsiębiorstw, które powodują trudności ze zrealizowaniem wymogów postawionych przez zamawiającego, np. wniesienie wadium lub zabezpieczenie należytego wykonania umowy,
- brak zaufania przedsiębiorców do współpracy z innymi podmiotami w realizacji zamówień publicznych, co utrudnia udział MŚP w realizacji dużych zamówień,
- niedostatecznie dobre przygotowanie postępowań przez zamawiających, m.in. zbyt rzadkie lub fikcyjne stosowanie innych kryteriów niż cena, brak kompetencji i narzędzi, aby w sposób prawidłowy i zgodny z prawem wprowadzać kryteria środowiskowe, społeczne i innowacyjne,
- asymetria pozycji wykonawcy i zamawiającego, która skutkuje zawieraniem – zdaniem przedsiębiorców – zbyt rygorystycznych umów, w których całe ryzyko projektowe zostaje przerzucone na wykonawcę,
- brak budowania trwałego partnerstwa opartego na zaufaniu, dialogu i kooperacji między zamawiającymi a wykonawcami,
- zbyt duży przedmiot zamówienia – łączenie dostaw lub usług w jeden kontrakt o wysokiej wartości, co uniemożliwia start mniejszym firmom.

Niemniej podkreślić należy, że przepisy ustawy Pzp wspierają działalność MŚP w zakresie zamówień publicznych. Warto wskazać na następujące przepisy:

- a) regulacje dotyczące podziału zamówień na części i konieczność uzasadnienia przez zamawiającego odstąpienia od zastosowania takiego podziału;
- b) możliwość wypłacania przez zamawiającego zaliczek wykonawcom;
- c) rozwiązania służące wzmocnieniu ochrony słusznych interesów podwykonawców m.in. w zakresie ich wynagrodzeń;
- d) możliwość bezpośredniego poinformowania przez zamawiającego o wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia znanych mu wykonawców, którzy w ramach prowadzonej działalności świadczą usługi, dostawy lub roboty budowlane będące przedmiotem zamówienia, w celu zainteresowania ich udziałem w postępowaniu;
- e) zrównoważenie pozycji stron umowy w sprawie zamówienia publicznego poprzez obowiązki dotyczące waloryzacji wynagrodzenia;
- f) obowiązek zapłaty przez zamawiającego wykonawcy wynagrodzenia w częściach, po wykonaniu części umowy, lub udzielenia zaliczki na poczet wykonania zamówienia, w przypadku umów zawieranych na okres dłuższy niż 12 miesięcy;
- g) przepisy nakazujące informowanie o ogłaszanych postępowaniach i transparentność tego procesu umożliwia szeroki dostęp MŚP do zamówień publicznych i jest jednym z czynników zachęcających do ubiegania się o zamówienia publiczne.

Stosowanie ww. przepisów ustawy Pzp ułatwia udział w postępowaniach podmiotów z grupy MŚP oraz buduje pozycję polskich, małych i średnich przedsiębiorców jako wykonawców i podwykonawców na rynku zamówieniowym.

Ad 7.

Dane z ogłoszeń o zamówieniach publikowane w Suplemencie do Dziennika Urzędowego UE (TED) nie pozwalają na dokonanie stosownej analizy, przy czym zgodnie z danymi za rok 2024, udostępnianymi w ramach inicjatywy „The Single Market and Competitiveness Scoreboard”² wyniki Polski prezentują się następująco: wynik wyboru MŚP w ramach procedury przetargowej na poziomie 64% można określić jako dolną część średniego przedziału wskaźników dla UE. Niskie wyniki (od 32% do 55%) osiągnęło 5 państw. Wysokie wyniki (od 93% do 82%) były udziałem sześciu krajów, w kolejności malejącej były to: Bułgaria, Łotwa, Słowacja, Włochy, Belgia, Litwa, Austria.

Sam udział MŚP w postępowaniach, w którym Polska wskazała wynik 60%, także można określić jako dolną część średniego przedziału wskaźników sprawdzonych dla Unii Europejskiej. Wyniki powyżej 80% uzyskało siedem państw UE. Wyniki wyższe od Polski, ale niższe niż 80%, kolejnych siedem państw UE. Wyniki między 30 a 59% wskazano dla 8 krajów Unii Europejskiej. Warto zastrzec, że nie wszystkie państwa są sklasyfikowane, a różnice w metodologii mogą powodować drobne różnice między wskazaniami UZP oraz przytaczanej klasyfikacji, publikowanej w domenie Komisji Europejskiej.

Zwiększanie obecności MŚP na rynku zamówień publicznych jest jednym z priorytetów Ministerstwa określonym w przyjętej w dniu 31 marca 2026 r. Polityce zakupowej państwa na lata 2026-2029.

Ad 8.

W najbliższym czasie nie jest planowana zmiana ustawy Pzp bezpośrednio związana z udziałem przedsiębiorców z sektora MŚP na rynku zamówień publicznych. Wydaje się, że istniejące przepisy ustawy Pzp i wskazane wyżej rozwiązania (odp. VI.) efektywnie wspierają przedsiębiorców z tego sektora.

Jak wynika ze Sprawozdania Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z funkcjonowania systemu zamówień publicznych w 2024 r. w sekcji: „Udział w zamówieniach publicznych wykonawców z sektora MŚP”, wykonawcy i podwykonawcy z sektora MŚP są aktywnym uczestnikiem rynku zamówień publicznych.

Szczegółowe dane liczbowe prezentowane są w treści Sprawozdania, które udostępnione jest na stronie internetowej UZP, pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/uzp/sprawozdania-o-funkcjonowaniu-systemu-zamowien-publicznych>

Dodatkowo należy zwrócić uwagę na uchwaloną przez Radę Ministrów w dniu 31 marca br. Politykę zakupową państwa na lata 2026-2029. Wyznacza ona cele strategiczne dla zamówień, wpisujące się w priorytety gospodarcze rządu i wskazuje, że zamówienia publiczne są ważnym instrumentem realizacji polityki państwa, w tym budowy potencjału polskich przedsiębiorców i kreowania warunków, które sprzyjają prowadzeniu działalności gospodarczej, w szczególności podmiotom z grupy MŚP.

Istotnymi planowanymi narzędziami realizacji celów Polityki są:

² Link: https://single-market-scoreboard.ec.europa.eu/business-framework-conditions/public-procurement_en

- a) zaangażowanie zamawiających w lepsze przygotowanie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego – zachęcenie ich, w trakcie planowania i przygotowywania postępowań, do dokładnego zbadania i analizowania ofert lokalnych przedsiębiorców, a także podjęcia z nimi dialogu, na co pozwalają przepisy ustawy Pzp,
- b) promowanie rozwiązań uwzględniających interesy wykonawców, takie jak podział zamówień na części, stosowanie częściowych płatności, udzielanie zaliczek oraz częstsze stosowanie umów ramowych – rozwiązania te posłużą zwiększeniu zainteresowania przedsiębiorców z sektora MŚP udziałem w rynku zamówień publicznych,
- c) zalecenie dla zamawiających do przeprowadzania Testu MŚP w celu zwiększenia obecności przedsiębiorców z sektora MŚP w zamówieniach publicznych – Test MŚP to praktyczne narzędzie dla zamawiających, zawierające kluczowe kroki wspierające małe i średnie przedsiębiorstwa w ubieganiu się o zamówienia publiczne. Dzięki tej liście, zamawiający mogą w sposób usystematyzowany sprawdzać, czy projektowane, a później prowadzone postępowanie nie eliminuje wykonawców z sektora MŚP oraz czy tworzy dla nich realne szanse na udział w zamówieniu,
- d) zapewnienie kontynuacji wsparcia MŚP w formie cyklu bezpłatnych szkoleń dotyczących udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia przez Ministra właściwego do spraw gospodarki – celem szkoleń jest wzmocnienie kompetencji dla MŚP oraz zapewnienie dostępu do wiedzy niezbędnej do efektywnego udziału w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego,
- e) uproszczenia w komunikacji: zamawiający powinni posługiwać się możliwie prostym i przyjaznym językiem, w taki sposób, aby adresaci mogli zrozumieć ich sens niezależnie od wykształcenia i profilu działalności, już po pierwszym zapoznaniu się z ich treścią. Zostaną podjęte działania służące wdrożeniu prostego języka w komunikacji pomiędzy zamawiającym a wykonawcą.

Ad 9.

Procedura udzielania zamówień o wartości poniżej progów unijnych jest mocno uproszczona i odformalizowana, natomiast procedura w postępowaniach o wartości równej lub przekraczającej progi unijne uwzględnia obowiązujące państwa członkowskie przepisy prawa unijnego. Należy przy tym wskazać, że procedury, niezależnie od wartości zamówienia, muszą zawierać regulacje zapewniające uczciwą konkurencję w postępowaniu, transparentność oraz wybór rzetelnego wykonawcy, zdolnego do prawidłowej realizacji zamówienia,

W związku z powyższym, kluczowe w ocenie resortu jest posiadanie przez MŚP niezbędnej wiedzy o obowiązujących procedurach i przepisach, co ma wzmocnić ich pozycję w postępowaniu o udzielenie zamówienia, zwiększając szansę na wygranę w danym postępowaniu.

Z myślą o przedsiębiorcach należących do sektora MŚP, Ministerstwo Rozwoju i Technologii w latach 2023-2025 zorganizowało cykl jednodniowych bezpłatnych szkoleń pn. „*Jak pozyskać zamówienie i podpisać umowę – procedura uzyskania zamówienia krok po kroku. Szkolenie praktyczne dla wykonawców*”. W jego ramach przeprowadzono łącznie 48 szkoleń w całej Polsce, we wszystkich województwach, w tym 32 spotkania odbyły się w ramach zamówienia podstawowego, po dwa w każdym województwie. Dodatkowo, z uwagi na duże zainteresowanie przedsiębiorców tego typu ofertą edukacyjną, zostało zorganizowanych dodatkowych 16 szkoleń w ramach prawa opcji.

Był to nowatorski projekt, jakiego dotąd nie było na rynku szkoleniowym, skierowany do przedsiębiorców i osób zatrudnionych w sektorze MŚP oraz uwzględniający ich punkt widzenia. Szkolenia były prowadzone przez doświadczonych trenerów, którzy w przystępny sposób wskazywali na praktyczne aspekty związane z udziałem w zamówieniach publicznych, począwszy od umiejętności znajdowania ogłoszeń o zamówieniach, poprzez praktyczne zagadnienia przygotowania i złożenia oferty, po warunki udziału i kryteria oceny ofert. Uczestnicy mieli zagwarantowane wsparcie i pomoc przy składaniu realnych ofert. W ramach wszystkich spotkań przeszkolono około 1500 osób. Nowa Polityka zakupowa państwa na lata 2026-2029 będzie kontynuowała ten projekt w formie cyklu bezpłatnych szkoleń dla przedsiębiorców z grupy MŚP.

Dodatkowo w Urzędzie Zamówień Publicznych podejmowane są działania, mające na celu informowanie o możliwościach prawnych wynikających z obowiązujących przepisów ustawy Pzp. Prowadzone są liczne szkolenia i wydarzenia, których celem jest popularyzacja wiedzy o przepisach z zakresu zamówień publicznych, w tym regulacjach wspierających udział MŚP, dedykowane zamawiającym ale również wykonawcom będącym podmiotami z obszaru MŚP. Prowadzone działania edukacyjne mają charakter nieodpłatny i ogólnodostępny. W celu zwiększenia dostępności oferty edukacyjnej Urzędu Zamówień Publicznych, większość szkoleń ma formułę online, co ułatwia uczestnictwo w wydarzeniach, ale także likwiduje koszty po stronie uczestników związane z doszkalaniami.

W tym kontekście warto wspomnieć o projekcie edukacyjnym pn.: „Akademia Zakupów Publicznych”, który został stworzony w celu wsparcia wszystkich uczestników rynku zamówień publicznych, a więc również polskich przedsiębiorców, konkurujących o uzyskanie zamówień publicznych. W ramach projektu podejmowane są aktywności edukacyjno-szkoleniowe, działania informacyjne oraz z obszaru współpracy z rynkiem.

Ad 10.

Kwestia koncentracji zamówień publicznych oraz jej potencjalnego oddziaływania na poziom konkurencji stanowi istotny element oceny funkcjonowania systemu zamówień publicznych. W ujęciu ogólnym należy wskazać, że wysoka koncentracja zamówień w ograniczonej liczbie dużych podmiotów może wpływać na ograniczenie dostępu do rynku dla mniejszych wykonawców, a tym samym oddziaływać na poziom konkurencyjności.

Zagadnienie koncentracji zamówień publicznych w dużych podmiotach jest przedmiotem zainteresowania zarówno w ujęciu krajowym, jak i międzynarodowym, w szczególności w kontekście zapewnienia efektywnej konkurencji, równego dostępu do zamówień oraz optymalizacji wydatkowania środków publicznych. W literaturze oraz praktyce wskazuje się, że nadmierna koncentracja zamówień może prowadzić do ograniczenia liczby aktywnych wykonawców, w tym w szczególności sektora małych i średnich przedsiębiorstw, co w konsekwencji może skutkować zmniejszeniem presji konkurencyjnej.

Należy również podkreślić, że obowiązujące przepisy ustawy Pzp przewidują instrumenty sprzyjające zwiększaniu konkurencyjności, w tym w szczególności możliwość podziału zamówienia na części, ograniczanie nadmiernych wymagań wobec wykonawców oraz stosowanie przejrzystych i proporcjonalnych kryteriów oceny ofert.

Jednocześnie informuję, że w ramach dostępnych analiz nie prowadzono odrębnego, pogłębionego badania w zakresie wpływu koncentracji zamówień publicznych na konkurencyjność rynku, w szczególności w oparciu o szczegółowe dane ilościowe.

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Michał Jaros

Sekretarz Stanu

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /

w Ministerstwie Rozwoju i Technologii